

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Évesre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

— Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér. —

LEGUJABB.

Táviratok és telefon-hírek.

A válság.

A vezérőlbizottság értekezlete.

Budapest, máj. 16. A szövetséget ellenzők vezérőlbizottsága ma déli tíz órától egynegyed kettőig Kossuth Ferencz elnöke alatt értekezletet tartott, amelyről a hivatalos közlemény csak annyit mond, hogy a vezérőlbizottság a képviselőház jövő heti munkarendjét állapította meg. Hír szerint az értekezleten főképp a gazdasági kérdésekkel foglalkoztak és abban állapodtak meg, hogy Ausztriával szemben a magyar országgyűlésen is meg fogják vitatni a gazdasági kérdéseket, főképp a vámtarifa tárgyalása keretében. A jövő héten a képviselőház mentelmi ügyeket és petíciókat fog tárgyalni.

Bánffy utazása.

Budapest, máj. 16. A vezérőlbizottság mai értekezlete közben híre jött, hogy Bánffy Dezső báró Bécsbe utazott, ami nagy meglepetést keltett. Rögtön telefonáltak Bánffy lakására, honnan az a válasz érkezett, hogy Bánffy Dezső báró nem Bécsbe, hanem Miskolcra utazott.

A horvátok és a válság.

Bécs, máj. 16. Frank, az ismert horvát ellenzéki vezérőlbizottság elnöke és isztriai horvát képviselőkkel érintkezésbe lépett a napokban az iránt, hogy az összes ausztriai és magyarországi horvát képviselők tanácskozássra gyűljenek össze a magyarországi válság dolgában. Az értekezletet már legközelebb meg akarják tartani.

A tőketerebesi kerület jelöltje.

Sátoraljai hely, máj. 16. A tőketerebesi választókerületben, amelynek mandátuma Andrássy Tivadar gróf halálával megüresedett, Hadik-Barkóczy Endre gróft jelölik a disszidensek programjával. Valószínűleg egyhangulag fogják megválasztani.

Az orosz forrongás.

Nyolcsvanöt merénylet.

Varsó, máj. 16. A rendőrség konstátálta, hogy Orosz-Lengyelország területén február 17-től máig 85 merényletet követtek el hatósági és rendőri közegek

ellen. A merényleteket bomba, revolver vagy más lőfegyver segítségével hajtották végre a merénylők.

Zsidóüldözés.

Varsó, máj. 16. Sighuriban is kitört a zsidóellenes zavargás. Tizenkét zsidót súlyosan megsebesítettek a lázongók. A sebesülteket a sitomiri kórházba szállították. — Csoburgban az 53-ik gyalogezred tartalékos katonái megrohanták a zsidók házeit s azokat kifosztották és a butorokat összetörték. Rendes katonaság állította később helyre a rendet.

Munkások tüntetése.

Szent-Pétervár, máj. 16. Az ugynevezett Becsi kertben tegnap este 2000 főnyi munkástomeg gyülekezett s innen a Néva balpartján a Preobraszenszkij-temető felé vonult, folyton a Marseillaiset énekelve. Egy rendőrsztyál szét akarta venni őket, de a tömeg ellenállt. Ekkor a rendőrtisztek revolverrel lőttek a népre, a kozákok pedig kancsukával verték őket. Ötven munkást letartóztattak. A sebesültek száma ismeretlen.

Sztrájk.

Baku, máj. 16. Ma itt kitört az általános sztrájk. Minden gyár és műhely munkája szünetel.

A háború.

A mandssuriai harcstérről.

Szent-Pétervár, máj. 16. Linevics tábornok jelenti a császárnak, hogy Erdagu mellett a japánok megtámadták az orosz csapatokat s azokat Sudagoa felé szorították vissza.

Karbin, máj. 16. A Mukdenből ide menekült katonai attasék még nem kapott utasítást arra, hogy visszatérjenek Délre. A város rendkívül élénk. Minden ház zsulolásig tele. Az Oroszországból érkező csapaterősítés igen csekély.

Az orosz hajóhadak.

London, máj. 16. A Pall Mall Gazette-nak táviratozzák Szent-Pétervárról, hogy a főadmirális azt hiszi, hogy a két orosz flotta nem egyesül ugyan még a keleti vizeken, de már összeköttetésben van egymással. Rosdesztvenszkij, mihelyt hajói kellőképp el lesznek látva élelmiszerekkel, nem érint több francia kikötőt. — A negyedik orosz flotta előkészületeket tesz a Keletre indulásra és a dán tengerészeti hatóságokat hivatalosan értesítették már, hogy az orosz negyedik flotta egy-két hét alatt átmege a dán vizeken a Keleti tengerre.

Felrobbant japán hajó.

Csifu máj. 16. Niucsvangból egy gőzös érkezett ide, melynek kapitánya jelenti, hogy a peccili öbölben egy nagy japán szállítóhajó, a Skeynstumaru, tengeralatti aknába ütközött, minek következtében fölrobbant és elmerült.

Tilos a szénkivitel.

Tokio, máj. 16. A kormány szigorúan eltiltott minden szénkivitel Saigon felé. E tilalom mindaddig érvényben marad, míg orosz hajó lesz az indokinaí vizeken.

Sanghai, máj. 16. A vámhatóságok szoros vizsgálat alá vesznek minden hajót és szigorú körültekintéssel intéznek el minden folyamodványt, mely szénkivitelre kér engedélyt.

Justh Gyula megyebizottsági tagsága.

Makó, máj. 16. Justh Gyula, a képviselőház elnöke, a megyei küldöttségnek megígérte, hogy megyebizottsági tagságáról való lemondását, amely a minap nagy meglepetést keltett, visszavonja.

Az olasz jogi fakultás ügye.

Bécs, máj. 16. Az olasz egyetemi hallgatók tegnap elhatározták, hogy ragaszkodnak ahhoz, hogy az olasz jogi fakultást Triestben állítsák fel. Ha az osztrák kormány Roveretóban állítaná föl az olasz fakultást, az olasz egyetemi hallgatók azt bojkottálni fogják.

Elpusztult műemiék.

Bártfa, máj. 16. A darnói régi fatemplom, legrégebb műemlékeinknek egyike, porráégett. A régi misemondóruhák is elhamvadtak.

Dinamitmerénylet.

Klagenfurt, máj. 16. A triesti új vasutvonal egyik alagútjában dinamitrobbanás történt, amely erősen megrongálta az alagutat. Azt hiszik, hogy egy elbocsátott munkás követte el bosszúból a merényletet.

Letartóztatott kereskedő.

Essék, máj. 16. Seuser Ignác kereskedőt család miatt letartóztatták.

A resiozai katasztrófa.

Resicsa, máj. 16. A legutóbbi bányakatasztrófa áldozatai közül eddig kilencnek a holttestét találták meg. Temegetésük ma délelőtt nagy részvétellel ment végbe. Még tizenhárom holttest hiányzik.

A vasárnapi munkaszünet és a hétköznapi munkaidő.

— Két közlemény. —

I.

A *Kereskedelmi és Magántisztviselők Egyesületének* vasárnap tartott rendkívüli közgyűlésén — mint lapunk tegnapi számában megírtuk — *Klein Ármin*, az egyesület igazgatójának tagja tett jelentést a vasárnapi munkaszünet és a hétköznapi munkaidő szabályozása érdekében Budapesten tartott országos nagygyűlésről, amelyre az egyesület őt küldte ki képviselőjeül.

Az érdekes és tartalmas jelentést főbb részleteiben itt közöljük:

Tisztelt közgyűlés! Tisztelt kartársaim!

A múlt század története egy régi mondás igazságát bizonyította be újra és pedig azon mondás igazságát, hogy az összetartásban, az egyesülésben rejlik az erő.

Az elmúlt században azon osztály elemeit látjuk egymással egyesülni, mely osztály erejét eddig fel nem ismerte, hatalmat tehát másokkal nem érezthette és így saját érdekeit kellőképpen megvédeni nem bírta.

Nem akarom most, hiszen nem is feladatom, ezen egyesülésnek és szervezkedésnek eredetét és fejlődését leírni, csak egyet kívánok hangsúlyozni és pedig, hogy a kereskedelmi, vagy mondjuk inkább a magántisztviselők az utolsókhöz tartoznak azok közül, kik az egyesülésnek, a szervezkedésnek szükségét belátták. A késedelem oka nagyrészt abban keresendő, hogy a magántisztviselői kar ország-szerte nem tekintette és sok tagja nem tekinti magát még ma sem a munkások nagy osztályához tartozónak. Ez pedig súlyos mulasztás volt.

Ha igaz egyrészt, hogy az ellentétek közöttünk és munkaadóink között általánosságban nem oly élesek, mint más munkás és munkaadója között, és ez különféle okokból igaz, úgy áll másrészt az is, hogy ma már elmúlt az az idő, mikor a magántisztviselőfőnököknek családjához tartozott és azon reményben élhetett, hogy ő is valamikor önálló kereskedő vagy iparos lehet. Ma már a hivatalnokok tulajdonképpeni része egész életén át az marad és így joggal beszélhetünk ma a magántisztviselők osztályáról.

Fel is ébredt osztályuk iránti lelkiismeretük azon tisztviselőkben, kik 1896-ban kongresszusra gyűltek össze és az országos szervezkedés szükségét hirdetve, megfogalmazták a magántisztviselők jogos követeléseit. Budapesti kartársaink voltak az elsők, kik belátták, hogy követeléseinket csak egyesülés útján érhetjük el és már 1899-ben vetették alapját a Magántisztviselők Országos Szövetségének, mely ma tizenhét fővárosi és vidéki szervezetel egyetemben körülbelül 12.000 magántisztviselőt képvisel és melyhez a mi egyesületünk is, alig hogy szabályszerűen megalakult, csatlakozott. A Szövetség programja első sorban azon határozatok végrehajtása, melyeket a már említett országos kongresszus 1896-ban kimondott. Ezen határozatok értelmében arra törekszik, hogy:

a magántisztviselők jogi helyzetét törvény szabályozza;

a magántisztviselők kötelező nyugdíjbiztosításáról törvény gondoskodik és hogy a magántisztviselők a teljes vasárnapi munkaszünet áldásaiban részesüljenek.

Lesz alkalmam később kimutatnom, mily tevékenységet fejtett ki szövetségünk különösen az utolsó pont elérésére és csak ennek érdeme, ha ma a vasárnapi munkaszünet bennünket joggal megillet.

És most, midőn a kereskedelmi kormány egyrészt a munkaszünetre vonatkozó törvény és rendeletek reformálásával foglalkozik, másrészt pedig az új ipari törvényt készíti elő, szövetségünk megint megragadta az alkalmat, hogy az illetékes körök figyelmét osztályunk jogos követeléseire felhívja.

Ezen célból hivat össze az április hó 16-án Budapesten tartott nagygyűlést, melyen egyesületünket képviselni nekem jutott szerencsés osztályrésztül.

A nagygyűlés valóban impozáns lefolyásáról a fővárosi és helybeli lapok többé-kevésbé bő tudósítást hoztak. Én most csak azon két kérdéssel akarok foglalkozni, mely a nagygyűlés tárgyat képezte. Az egyik a vasárnapi munkaszünet.

Gondolom, fölösleges a vasárnapi munkaszünet jogosultságát itt bővebben fejtegetni. Jogosult az erkölcsi, egészségi és gazdasági szempontból egyaránt.

Erkölcsi és egészségi szempontból jogosult, mert ki tagadná, hogy 6 napi munka után, és legyen az a legegyszerűbb munka is, az ember szükségét érzi annak, hogy egyrészt szellemi világát tágítsa, másrészt testi erejét felfrissítse? És ha ez áll, úgy jogosult a vasárnapi munkaszünet közgazdasági szempontból is és ez a szempont kell, hogy irányítsa a törvényhozást. A heti munkaszünet fontosságát felismerte már Mózes és a biblia tartalmazza a munkaszünetre vonatkozó legelső és legteljesebb törvényt. Vallási alapon nyugszik az angol parlamentben 1677-ben hozott törvény is, mely egynehány módosítással még ma is életben van. Franciaországban 1814-ben hoztak erre vonatkozó törvényt, de azt 1880-ban hatályon kívül helyezték. Ma már Európa összes államai — Olaszországot kivéve — vagy rendelkeznek ilyen törvényvel vagy éppen foglalkoznak ilyen törvény hozásával, mint például Belgium és Franciaország. Nálunk Baross terjesztette a törvényhozás elé a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó 1891. XIII. t. cz.-et. Ezen törvény szerint vasárnapokon és Szent István napján az ipari munkának 24 órán át szünetelni kell; e törvényezik 3. §-a felhatalmazza azonban a kereskedelmi minisztert, hogy rendelet útján az ezen rendelkezés alól kiveendőket megállapíthassa. Az 1891. évi rendelet meg is engedte a kereskedelmi irodai munkát. Már 1892-ben rosszabbodott a helyzetünk, mert a 14.837. számú rendelet délig terjeszti ki a vasárnapon végezhető munkát.

Az 1896-ban tartott kongresszuson kérték először a magántisztviselők a teljes vasárnapi munkaszünetet és nagy érdeme a Magántisztviselők Szövetségének, hogy Lang Lajos 1903 június 13-án kelt rendeletével kimondta a teljes vasárnapi munkaszünetet.

Meg is indult az ellenáramlat. Félremagyarozták ezt a rendeletet annyiban, hogy csak a fővárosra alkalmazták. Szövetségünk illetékes magyarozatot is kért a kereskedelmi kormánytól erre vonatkozólag, a mindig nagyobbodó ellenáramlat feltartóztatására pedig országos tiltakozó nagygyűlést rendezett.

1904 márczius 8-án érkezett a válasz a kereskedelmi minisztertől, melyből világosan kitűnik, hogy a magántisztviselők munkaszünete teljes, nemcsak a fővárosban, hanem az egész országban.

Most megindult a kívánságok egész árja, melyek arra bírták a kereskedelmi kormányt, hogy az egész törvény reformálásával foglalkozzék. A kívánságok közül felsorolom a bennünket érdeklőket.

A gyáriparosok országos szövetsége megvédeni óhajtja a tisztviselőt a vasárnapi munkaszünet kényszere alól. A budapesti kereskedelmi és iparkamara kívánja, hogy az üzletlajdonosok irodáikban vasárnap is dolgozhassanak és déli tizenkét óráig egy ügyeletet is berendelhessenek. Ugyanezt kívánják oly gyárakra vonatkozólag, melyekben a gyári munka vasárnap is végzendő. Az Osztrák-Magyar Bank egészen ki akar vétetni ezen törvény rendelkezései alól.

A tervezett reform helyes keresztülvitelére a kereskedelmi miniszter kérdőívet bocsátott ki, melyben ez a három kérdés érdekel bennünket:

Miképpen rendeztessék a munkaszünet az ipari és kereskedelmi irodákban és különösen az üzemi munka, illetve az árusítási idő alatt és a folytonos üzemi gyárakban?

Hány óra legyen a munkaszünet tartama általában, s mi legyen annak kezdő és végpontja?

Felhatalmazandók-e a másodfoku iparhatóságok a munkaszünetnek helyi érdekből egyes esetekben való felfüggesztésére?

E három kérdésre adandó válaszsza! foglalkozott a budapesti nagygyűlés és Koltai Mátyás előadó javaslatára a következő határozatot hozta:

A Magántisztviselők Országos Szövetségének 1905. évi április 16-án tartott nagygyűlése — a szövetség vidéki bizottságainak javaslataival egyetértve — azokkal a mozgalmakkal szemben, amelyek a vasárnapi munkaszünet megszorítását célozzák, a meghatározottabban állást foglal.

A magántisztviselők összessége a kereskedelmi kormány részéről 1903-ban kiadott ama üdvös rendelethez, amely megállapítja kivétel nélkül a teljes vasárnapi munkaszünetet, ragaszkodik és kívánja annak akként való törvénybe iktatását, hogy a munkaszünet tartama legalább harminczhat óra legyen, amely kezdődjék szombat este nyolcz órakor és végződjék hétfőn reggel nyolcz órakor.

Állást foglal továbbá a nagygyűlés az ellen, hogy másodfoku iparhatóságok a munkaszünetet bármi okból is felfüggeszthessék. Egyben elhatározza a magántisztviselők összessége, hogy a kereskedelmi kormányhoz ily értelmű felterjesztést intéz, az e tárgyban legközelebb tartandó miniszteri szaktanácskozáson részt kér, küldötteinnek utasítást ad a mai nagygyűlés határozatainak érvényes képviselőre, végül felterjesztéssel el a belügyminiszterhez, hogy a kereskedelmi kormányhoz 1904 márczius 8-án kelt és szövetségünkhöz intézett leiratának, mely szerint vasárnap az ipari és kereskedelmi irodákban az egész országban, egész napon át szünetelni kell az irodai munkának — szerezzen érvényt az illetékes közigazgatási hatóságok útján.

KÜLÖNFÉLE.

— **A haditengerészet főparancsnoka,** *Montecuccoli* Rudolf gróf tengernagy, az *Erzherzog Max Ferdinand* új hadihajó vízrebocsátásának ünnepére holnapután Bécsből Triesztbe érkezik. Az ünnepség után a tengernagy a *Pelikan* hadihajón szemleuttra indul Pólába és Fiuméba. Itt a haditengerész-akadémiát fogja inspicziálni.

— **Az idei nyári hadiflotta,** mely június 15-étől szeptember 15-éig lesz szolgálatban, a következő hajókból fog állani: *Babenberg, Árpád, Habsburg, Budapest, Monarch* és *Wien* páncélos sorhajók; *Szigetvár* és *Zenta* czirkálók; *Satellit, Komet* és *Meteor* torpedóhajók. A hajóraj augusztus hó folyamán érkezik Fiuméba.

— **A városi tanács és a képviselőtestület** pénteken, e hó 19-én ülést tartanak *Vio* Ferencz dr. polgármester elnökle alatt a városháza negytermében. A napirend tárgysorozatát, mihelyt meg lesz állapítva, közölni fogjuk.

— **A városi tiszti jelölő bizottság** *Vio* Ferencz dr. polgármester elnökle alatt tartott üléseiben befejezte a tiszti szolgálati és fizetésrendezési szabályzatok tervezetének tárgyalását. A terjedelmes munkálat most ki fog nyomtatni s előzetes tanulmányozás végett kiosztják a képviselőtestület tagjai között.

— **Záporosó** szakad a városra s az egész tengeremlékre napok óta, mely minden forgalmat megakaszt s a külső munkát lehetlenné teszi. A Fiumara folyó is folyton duzzad, de még eddig kárt nem okozott; lejtő-utcainkon azonban valóságos vízzuhatok rohannak le a város alsó részeire. Az ég állandóan borult s a déli órákban is esthomályszerű sötétség uralkodik. De úgy látszik, hogy *Olaszországban* sincs különben. Az állandó

esőzések és felhőszakadás okozta károkról tudósítanak az ottani lapok. A legtöbb folyó kiáradt és elárasztotta a közeli vidékeket. Róma, Turin, Pádva, Ferrara vidékei egyaránt sokat szenvedtek az árviztől s a kár milliókra rug. Az időjárás pedig még mindig vigasztalan. Egyre szakad a záporosó s a folyton növekvő áradat minden védekezést lehetetlenné tesz.

Tengerészkapitányok és hadnagyk vizsgája folyik most a kir. tengerészhatóság palotájában, *Roediger* Ernő révfőkapitány elnöke alatt. A vizsgára számos tengerészisztjelölt jelentkezett; közöttük több magyar ifju. A vizsgák egész héten át tartanak s az eredményt majd közölni fogjuk.

Megerősítés. A hivatalos lap jelentése szerint a kereskedelmi miniszter a *Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási Részvénytársasággal* kötött és az 1901. évi X. törvényzikkbe iktatott szerződés 32. §-a értelmében *Copaitich* Zsigmondnak a nevezett részvénytársaság elnökévé további három évre történt megválasztását megerősítette.

Uj honpolgár. *Turcich* Lajos bádögösmester tegnap tette le a honpolgári esküt *Vio* Ferencz dr. polgármester kezébe.

Halálozás. *Turk* Antal, posta- és táviróságdtiszt, 32 éves korában hosszas szenvedés után Fiumében meghalt. Temetése holnap délután lesz. Neje és két gyermeke gyászolja.

Kivándorlóhajók forgalma. A kikötőnkben horgonyzó *Pannonia* Cunard-gőzös csütörtökön, május 18-án, mintegy ezer kivándorlóval indul el innen New-Yorkba. — Az *Adria* tengerhajózási társasághoz érkezett kábeltávirat szerint a kivándorlókat vivő *Slavonia* Cunard-gőzös vasárnap délután szerencsésen New-Yorkba érkezett.

A tengeri közfürdőt a Mária Terézia-mólónál június 1-én nyitja meg *Benessi* Mihály. A fürdő órarendje ez: Reggel 6—9 közt férfiak részére lesz nyitva, díj 20 fillér; 9—12-ig nők részére, díj 20 fillér; 12—2 közt férfiaknak, díj 16 fillér; 2—5-ig másodnapokint váltakozva férfiaknak és nőknek, díj 16 fillér; 5—6 közt, a vásár- és ünnepnapok kivételével a helyőrség katonái részére; 6—10 óráig este, másodnapokint váltakozva férfiaknak és nőknek, díj 12 fillér; fürdői ruhanemű külön 4 fillér. A férfiak fürdőzésének idejét vörös, a nőkéket zöld zászló kitzzése fogja jelezni.

Nagy terményrakományok érkeztek be tegnap kikötőnkbe. A *Huntcliff* angol gőzös New-Orleansból 3465 tonna kukoriczát, a *Zyrol* Lloyd-gőzös pedig Szalonikiból 600 tonna kukoriczát hozott több helyi kereskedő részére. — Rangoonból huszonhat napi út után beérkezett az *Iran* nagy angol gőzös, melynek nyolczvanegy főnyi legénysége van s ez a hajó 85562 zsák nyers rizst hozott a helyi rizshántológár részére. Ez eddigelé a legnagyobb rizsrakomány, mely valaha Fiuméba érkezett egyetlen hajóval.

Az Arbeba és Zengge tervezett hajókirándulás tegnapról másodízben is elhalasztatott a kedvezőtlen időjárás miatt.

Fertőző betegségi eset a mult héten öt fordult elő a városban; ezek közt két difteritisz. Halálos kimenetelű eset egy sem volt.

Törvénykezés. Jeleztük annak idején, hogy az *Alla Naranza*-vendéglő tulajdonosának kasszájából *Usljebek* Máté nevű tolvaj 80 koronát és több aranygyűrűt kilopott, de a rendőrség még akkor éjjel elfogta a tolvajt. Tegnap hat havi börtönre ítéltel a lopásért *Usljebek* a kir. törvényszék. — A *Villám* gőzösnél a hó elején egy *Draskovich* Lipót nevű ember ellopta *Battany* Mária ruhaneművel telt bőröndjét. A törvényszék tegnap 9 havi börtönre ítéltel el emiatt *Draskovichot*.

Tulajdonos kerestetik! A Fenice-szinkörben a vasárnap esti előadás után a karzaton egy füzetet találtak, amelyben a ma-

gyar királyi postatakarékpénztár 1240 számú cheque-számlájához való befizetési lapok és az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnak „Neumann Armin, Gyékényes» névre kiállított dijnnyugtái vannak. A tulajdonos szerkesztőségünkben veheti át a füzetet.

SZINHAZ.

A Gyurkovios-leányok.

Közepesen megtelt nézőtér előtt került tegnap színre *Herczeg* Ferencz négyfelvonásos színműve, *A Gyurkovios-leányok*. *Herczeg* Ferencztől az elmúlt napokban már *Adolovai nábob leánya*-t és az *Ocskay brigadéros*-t volt alkalmunk látni, úgy hogy ez az idén a harmadik darab ugyane szerzőtől, mely a Fenice deszkáin színre kerül. A tegnapi előadás is jól gördült és a siker, melyben eddig ugyszólván minden nem énekes darabnak része volt, tegnap sem maradt el. Az egész darabba a *Keszler-Kápolnay* pár öntött lelket és *Kápolnay* Juliska tegnap csakugyan minden szavával és mozdulatával az az anyáskodó, legidősbbs nővér volt, aki sorban főköttő alá segíti hugait. *Keszler* a komoly, férfias Radványi ezredest kitünően adta, mellette azonban tegnap *Delly* Lajos (Horkay Feri) is kitűnt a férfiszereplők közül, ki e különben is hálás szerepet feltűnő ügyességgel és valóban talpraesetten játszotta el. Tegnapi játéka határozottan a legjobb volt eddigi összes fellépései közül és ha mindenkor annyire belemélyedne szerepeibe, csakhamar nagy lépésekkel juthatna előre a közönség kegyében. Miczi szerepében *H. Körössy* Juczi nyújtott tegnap élvezetes alakítást úgy kedves temperamentumával, mint játékaival. *Biró* Irén mint Sári szintén jól állotta meg helyét, míg *Bárdos* Irén (Ella) kevésbé elégitette ki a közönség várakozását. *Gonda* Pista és *Faludy* tegnap kevesebb kedvvel játszottak.

A szerepek betanulására, úgy látszik, figyelmeztetésünk daczára sem fektetnek nagy súlyt a társulat tagjai, holott nagyon is árt a darab sikerének, ha a közönség negyedórakon át hallja a sugó hol monoton, hol idegesen izgatott hangját.

Ma Goldtaden szépenéjű operettje, *Szulamith* kerül színre, mely alkalommal *Déry* Jenő mint főpap elénekli a zsidók templomi ceremóniájának legszebb egyházi énekét, a *Khol-Nidre*-t.

Műsor.

Szerda: *Baba*.
Csütörtök: *Tavassz*.
Péntek: *Bank-ház*.
Szombat: *Kis császár*.
Vasárnap d. u.: *Az orosz-japán háboru*.
este: *Náni*.

KÖZGAZDASÁG.

A Fiumei Kereskedelmi Bank igazgatósága az 1904. évről szóló üzleti jelentésében, amelyet a minap tartott közgyűlés elé terjesztett, a banknál elkövetett sikkasztásról a következőket mondja: Intézetünk hatodik üzletéről beszámolván, elsősorban sajnálattal kell megemlékeznünk arról, hogy intézetünk pénztárosa mult évi december 23-án nagyobb-mérvű visszélések elkövetése után megszökött. A szökés kiderülése után megejtett rovincsolás, mely az évi zárlattal időrendileg egybeesett, annak a szomorú ténynek megállapítására

vezetett, hogy károsodásunk 225,841 korona 61 fillérre rugott; széleskörű nyomozásunk folytán azonban sikerült a sikkasztó pénztárost folyó évi janur 27-dikén Glasgowban elfogni s a kiadatása iránti eljárás lebonyolítása folyamán kitűnt, hogy a fenti összeg elidegenítésében része volt a pénztári segédisztviselőnek is, akit a bíróságnak beszolgáltatván, a nála talált 156,500 korona összeget tulajdonunkba visszaszereztük. Ilyképpen végül, a két bűnös elfogatása érdekében megindított eljárás költségeinek beszámításával, összesen 83,296 kor. 73 fillér kárunk maradt, mely összeget mérlegünkben teljesen leirtuk.

A Rizshántoló- és keményítőgyár részvénytársaság május 30-án tartja 22-ik rendes közgyűlését. Napirend: az igazgatósági jelentés és az évi mérleg bemutatása; a felügyelő-bizottság jelentése; a nyereség felosztása; az alapszabályok módosítása; felügyelő-bizottság választása s az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.

Idegenforgalom Fiumében.

Ma érkezett idegenek:

Deák szálloda. Leidl József Temesvár. — Kirz Adolf Fiume. — Aczél József, Braun Gyula, Plachy Gyula Budapest. — Ludwig K.-né Pécs. — Süppe Ottó München. — Fels Oszkár, Kapy Rudolf Bécs. — Brodofsky N. gróf Varsó. — Seisel Viktor és neje Brünn. — Schönberg József Körmöczbánya. — Wohnt Gyula dr. Berlin. — Hoffmann Miksa, Möcklin István Zürich.

De la Ville szálloda. Janussek István Ogulin. — Alcalay Márton Belgrád. — Jaschek József Bécs. — Rubricis I. Ragusa. — Weisz Jenő Budapest. — Srincsich Nikola Ragusa. — Weiss Adolf Zágráb. — Gerstner Lajos Nagy-Kikinda.

Quarnero szálloda. Corre A. Fiume. — Randik Lipót Bécs. — Tillmann József Budapest. — Pick Zsófia Grác. — Brüll Róbert Arad. — Schell Károly és neje Bécs. — Raucher L. Lugos. — Taubner Károly Budapest. — Lehrer H. és neje Szeged. — Müller Ede Troppau.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefon-száma: 224.

Kikötőnk forgalma.

Érkezett:

Május 15-én.
Menzrieck, angol lobogó alatt, tonnatartalma 1052, kapitány Cooda, Arbeből.
Krina, görög lobogó alatt, tonnatartalma 350, kapitány Russo, Triesztből.
Adelaide, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 297, kapitány Luparini, Ravennából.
Május 16-án.
Alessandro, görög lobogó alatt, tonnatartalma 397, kapitány Naggiosi, Pireuszából.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvegy-társaság tengeri forgalma.

Érkezett:

Adria május 16-án Velenczébe Bariból.
Szeged május 16-án Triesztbe Santosból.
Szent László május 16-án Triesztbe Marseilléből.

Indult:

Andrássy május 16-án Nápolyból Messinába.
Árpád május 15-án Bariból Cataníaba.
Szápáry május 15-én Algiréből Oranba.
Tisza május 16-án Nápolyból Messinába.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

„Gyógyszertár alla Salute“

Dr. A. Mizzan

— Erzsébet-téren, az Adria palotával szemben. —

„Petrosol“ hajviz biztos hatású. — Eltűnteti a fejkorpát, puhítja a haját és erősíti a hajgyökereket, megakadályozza a hajhullást és az őszülést.

Egy üveg ára 2 kor.

„Fenyőerdő illat“. Ezen illatnak széjjel fűvése által a légszervekre oly kellemes és jó hatású fenyő illatot nyerjük. — Desinficiálja és ozondússá teszi a levegőt. *Nélkülözhetlen minden háznál*, különösen beteg- és gyermekszobákban.

Egy üveg ára 1 kor. 80 fill.

Szedőinas,

tisztességes szülők gyermeke kezdő fizetéssel felvétetik az „Unio“ nyomdában, Adria-palota.

A székelyföldi ásványvizek páratlanja.

„Répáti“ a legjelesebb égvényes gyógyasványvíz, mely kiválóan szerencsés vegyi összetétel, rendkívül dus, főleg kötött szén-sav tartalma és kellemes íze folytán ritkítja a pártját a kontinensen.

Elsőrangú gyógyital emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese és gyomorhél bajokban, gyuladással hólyag és köszvényes bántalmak és a belső szervezeten minden betegségre ellen.

A „Répáti ásványvizet“ minden cél-tudatos, elfogulatlan ivónak rendszeres használatra lelkiismerettel ajánljuk.

A „Répáti-víz“ főraktára

Fiumében

Braun Bernát és Társa cégénél, Via Stefano 1.
Telefon 518.

KICSINYBEN KAPHATÓ:

Angelini G. Fiumara, Consorzio Cooperativo di Consumo,
Via Andrassy. — Gregori Carlo Piazza delle Erbe.

Aki olcsó és jó BUTORI

óhajt vásárolni, vegye azt az általánosan ismert és megbízható **asztalos és kárpitos**

butor ezégnél

J. Hertmann & Figlio

(ezelőtt **Sachs succ.**)

Via Governo, - FIUME.

Arjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Állást keres

30 éves, keresztény uriember. Nyolcz évig volt fővárosi hírlapíró; okleveles vivómester. Jogvégzettsége van s beszél magyarul, németül s kevésbé olaszul. Megkeresések kéretnek a kiadóhivatalba „F“ jelige alatt.

Hirdetések
felvétetnek a kiadóhivatalban.

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„UNIO“

„Adria“ palota, FIUME palazzo „Adria“.

TELEFON 224.

— SZÁLLIT —

minden a nyomdászatba vágó munkát gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

— ESEGISCE —

prontamente con conoscenza del ramo ed al più buon mercato ogni lavoro tipografico.

A XVI-ik magy. kir. szab. osztályosorsjáték nyereményeinek sorozata.

110,000 sorsj. 55,000 nyerem.

Minden második sorsjegy nyer.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1 millió korona.

	korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1	200000
2	100000
1	90000
2	80000
1	70000
2	60000
1	50000
1	40000
5	30000
3	25000
8	20000
8	15000
36	10000
67	5000
3	3000
437	2000
803	1000
1528	500
140	300
34450	200
4850	170
4850	130
100	100
4350	80
3350	40

55000 ny. és jut. összegbe 1 n 4,459.000

FELHIVÁS

a XVI-ik

magy. kir. szab. osztályosorsjátékhoz.

Az első osztály huzása már

1905. május 25. és 26. lesz.

Az első osztály sorsjegyek ára:

egy egész	egy fél	egy negyed	egy nyolczad
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1.50 kor.

Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvét. vagy az összeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legkényelmesebb és legolcsóbb a postautalványon való rendelés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos játéktervet. A hivatalos nyereményjegyeket azonnal a huzás után küldöm szét. — Befizetési lapokat a pénzüsszegek díjmentes átutalhatása czéljából ingyen bocsatok ügyfeleimnek rendelkezésére. — Beesés megrendelését sziveskedjék mihamarabb hozzám juttatni.

Gaedicke A.

bankháza.

Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtője.

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 11. szám.

GAEDICKE szerencsése

óriási!

Rövid időn belül

15 milliót

fizettem ki t. vesdímnek, köztük a következő nyereményeket:

600000	kor.	2/2	62551	szám
400000	»	4/4	11119	»
400000	»	4/4	28916	»
400000	»	8/8	33464	»
100000	»	4/4	42758	»
100000	»	2/2	49878	»
100000	»	4/4	87991	»
70000	»	1/1	60912	»
60000	»	8/8	17357	»
60000	»	8/8	78863	»
60000	»	4/4	82528	»
60000	»	2/2	97263	»
30000	»	8/8	6920	»
30000	»	8/8	38691	»
30000	»	8/8	90964	»
25000	»	4/4	23481	»
25000	»	2/2	30049	»
25000	»	4/4	44411	»
25000	»	4/4	87851	»
20000	»	4/4	14674	»
20000	»	4/4	28900	»
20000	»	8/8	33402	»
20000	»	8/8	35862	»
20000	»	4/4	44410	»
20000	»	4/4	55565	»
20000	»	1/1	60781	»
20000	»	8/8	78848	»
20000	»	4/4	88874	»
15000	»	1/1	31121	»
15000	»	4/4	57734	»
15000	»	2/2	77950	»
15000	»	4/4	82506	»